

HILLERØD
KOMMUNE

Budgetforslag 2025-2028

Natur, Miljø og Klimaudvalget

Juni 2024

Indhold

Aktivitetsudvidelsesforslag.....	3
Aktivitetsområde 21: Natur, Miljø og Klima.....	3
21AU2024-002 Nationalprojekt græsning.....	3
11AU2025-007 Boringsnære beskyttelsesområder (BNBO).....	4
Aktivitetsområde 23: Kirkegårde.....	6
Ingen forslag.....	6
Anlægsønsker.....	7
Natur, Miljø og Klimaudvalget:.....	7
50AØ2025-540 Kritiske vandløbsstrækninger, opretninger.....	7
50AØ2025-580 Udviklingsplan for kirkegårde.....	9
Finansieringsforslag.....	11
Aktivitetsområde 21: Natur, Miljø og Klima.....	11
21FF2025-003 Serviceniveauet nedsættes yderligere på drift af busketter, græs og affald.....	11
21FF2025-004 Døgnmiljøvagt.....	12
Aktivitetsområde 23: Kirkegårde.....	13
23FF2025-001 Pleje af kommunale hække og planter.....	13

Aktivitetsudvidelsesforslag

Aktivitetsområde 21: Natur, Miljø og Klima Natur, Miljø og Klimaudvalget

Aktivitetsområde: 21 Natur Miljø og klima

21AU2024-002 Nationalprojekt græsning

Beskrivelse af forslaget

Natur, Miljø og Klimaudvalget har på deres møde den 11. juni 2024 bedt forvaltningen udarbejde budgetønske med henblik på at Hillerød Kommune kan deltage i ansøgning om fondsmidler sammen med Nationalparken om pilotprojekt om græsning.

Kongernes Nordsjælland har iværksat et arbejde, som skal skabe bedre muligheder for at få afgræsset naturarealer i Nordsjælland. Til det formål vil Nationalparken søge om fondsfinansiering til et 3-årigt pilotprojekt med titlen "Mere naturgræsning til fremme af biodiversiteten i Nordsjælland- et pilotprojekt".

Pilotprojektets formål er at bidrage til at øge og styrke biodiversiteten i det åbne land ved at fremme ekstensiv afgræsning. Udfordringen i forhold til den lysåbne natur er blandt andet at der mangler græssende dyr til naturpleje. I særdeleshed når det gælder små naturarealer, hvor det er svært at finde økonomi til afgræsning. Pilotprojektet skal blandt andet facilitere og skabe samarbejde med lodsejere med relevante arealer samt dyreholdere med henblik på at få naturarealer ekstensivt afgræsset i Nordsjælland. Herunder at kommunerne inden for nationalparkens grænser er aktive medspillere i forhold til at identificere og prioritere, hvilke arealer der er relevante til afgræsning.

Nationalparken har fokus på arealer inden for nationalparkens grænser, men vurderer, at hvis projektet skal være realiserbart, må også arealer uden for nationalparken indgå. Det gør det muligt at søge fondsfinansiering til pilotprojektet. En ansøgning om fondsfinansiering vil have større mulighed for gå igennem, hvis der også er medfinansiering fra de kommuner der ligger inden for nationalparken (Hillerød, Gribskov, Fredensborg, Halsnæs og Helsingør kommuner). Gribskov, Fredensborg, Halsnæs og Helsingør kommuner har tilkendegivet at de er indstillet på at bidrage med medfinansiering til projektet. Medfinansiering fra hver kommune er 100.000 kr over 3 år fra 2025. Det vil sige ca. 33.333 kr. hvert år i 2025, 2026 og 2027.

Nærmere beskrivelse af projektforslaget kan ses i dagsorden fra Natur, Miljø og Klimaudvalget den 11/6-2024

Områdets budget:

Oversigt over forslagens økonomi i hele 1.000 kr.

	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2027	Budget 2028
Driftsudgifter	33	33	33	0
Driftsindtægter	0	0	0	0

Drift – netto	33	33	33	0

(+)= udgiftsforhøjelse/indtægtsreduktion (-)= udgiftsreduktion/indtægtsforhøjelse

Aktivetsområde: 11 Økonomiudvalget

11AU2025-007 Boringsnære beskyttelsesområder (BNBO)

Beskrivelse af forslaget

Byrådet har i 2022 vedtaget indsatsplan for grundvandsbeskyttelse, som bl.a. handler om ophør af erhvervsmæssig sprøjtning i boringsnære beskyttelsesområder (BNBO). Planen siger også, at hvis der ikke er indgået aftaler med lodsejere inden for BNBO senest i 2024, så vil kommunen som udgangspunkt give sprøjteforbud. Med mindre at der kommer et generelt statslig forbud om sprøjtning i BNBO.

Af budget 2024 fremgår: "Vi skal undgå brug af sprøjtemidler for at beskytte boringsnære beskyttelsesområder (BNBO). Selvom vandværkerne tilbyder lodsejerne erstatning for at undgå sprøjtning, er der kun indgået få aftaler, og det går langsomt med beskyttelsen af BNBO ad frivillighedens vej. Derfor opfordrer vi staten til at gennemføre det statslige forbud, som blev lovet. Byrådet har besluttet at give påbud om at stoppe anvendelse af pesticider i BNBO, hvis ikke der indgås frivillige aftaler, og hvis staten ikke indfører generelt forbud. Afgørelser om påbud og erstatning kan påklages og er erfaringsmæssigt administrativt meget ressourcekrævende sager. Derfor forelægges budgetønske om ressourcer til kommunale påbud vedrørende anvendelse af pesticider i BNBO i perioden 2025-35, såfremt der ikke gennemføres et statsligt påbud".

Et nyt lovforslag forventes at træde i kraft 1. juli 2024. Lovforslaget lægger op til, at kommunerne forpligtes til at give konkrete påbud om sprøjteforbud i BNBO og fastlægge erstatningssum til hver enkelt ejer, hvis der ikke er indgået aftaler. Det vil fortsat være vandværkerne, som skal betale erstatningen. Både lodsejere og vandværker kan klage til taksationsmyndighederne, hvis de ikke er enige i kommunens erstatningsfastsættelse. Det er forventningen, at der vil blive fastsat regler om, at vandforsyninger og kommuner vil have op til seks måneder fra lovens ikrafttræden til at indgå aftaler om pesticidfri drift, inden der skal være udstedt påbud eller forbud.

I Hillerød har vi 17 BNBO-områder med indsats. I de 17 BNBO områder vil ca. 100 lodsejere blive involveret i eventuelle påbud. De endelige aftaler bliver tinglyst og gælder til fuld og endelig erstatning. Dvs. at der skal køre ca. 100 sager, som potentielt set havner i taksationskommissionen og eventuelt andre instanser. Taksationssager trækker erfaringsmæssigt ud og koster ressourcer hos såvel lodsejere som myndigheder. Udgifter til selve erstatningerne skal afholdes af vandforsyningerne.

Sagernes behandling vil trække ressourcer

- Personaleressourcer til sagsbehandling ca. 1 årsværk
- Ekstern juridisk bistand ifm. vurdering af sager og erstatninger; ca. 500 t. kr./år

Forvaltningen vurderer, at lovgivers oplæg om tidsfrist er urealistisk grundet antal og omfang af sager. Forvaltningen forventer, at sagernes behandling vil trække ud over flere år. I forslaget er regnet med 4 år. Det må forventes at kommunerne helt eller delvist kompenseres via DUT systemet. i det omfang der tilføres midler via DUT reduceres dette forslag.

Områdets budget: 15,2 mio. kr.

Oversigt over forslagets økonomi i hele 1.000 kr.

	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2027	Budget 2028
Driftsudgifter Akt. 21	500	500	500	500
Driftsudgifter	650	650	650	650

Akt. 11				
Driftsindtægter				
Drift - netto	1.150	1.150	1.150	1.150

(+)= udgiftsforhøjelse/indtægtsreduktion (-)= udgiftsreduktion/indtægtsforhøjelse

Aktivitetssområde 23: Kirkegårde

Ingen forslag

Anlægsønsker

Natur, Miljø og Klimaudvalget:

Kategori: Nedslidning

50AØ2025-540 Kritiske vandløbsstrækninger, opretninger

Anlægsprojektets baggrund og mål:

Hovedparten af de kommunale vandløb er åbne vandløb (ca. 80 km åbne vandløb). Enkelte strækninger er dog rørlagte (ca. 30 km rørlagte vandløb). Rørene er typisk af beton. Beton forvitrer over tid, hvilket gør ledningerne skrøbelige. Det betyder stor risiko for rørbrud.

Undersøgelser har vist at 3 af de rørlagte vandløbsstrækninger er særligt kritiske; dvs. der er risiko for at sammenbrud af rør, hvilket kan give jordfaldshuller, oversvømmelser og heraf følgende skader på bygninger, ejendomme mv. Det drejer sig om Teglgårdsåen, Bygrøften og Ås Å, som derfor har et presserende behov for renovering.

Budgetforslag til renovering af rørlagte vandløb har været en del af de foregående års budgetforhandlinger, uden at der dog er fundet en varig model. I budget 2024 er der afsat 0,5 mio. kr. til renovering af kritiske vandløbsstrækninger i 2024. Af budgetteksten fremgår: "Vores rørlagte vandløb trænger til vedligeholdelse og renovering - Vi har ikke afsat lige så mange penge af til vandløb, som vi gerne ville, og beder NMK om at arbejde med en samlet langsigtet plan med tilhørende budget for vedligehold og renovering af de rørlagte vandløb.

De anslåede omkostninger er baseret på fremskrivning af anlægsønske fra 2022.

Vandløbsnavn	Renoveringsopgaver	Investeringsbehov i 1000 kr.
Teglgårdsåen	Renovering strækning ved Slotsgade	606
Bygrøften	Punktreparationer	132
Ås Å	Oplægning af 1 stræk ved Egholm	606
Teglgårdsåen	Renovering af udløb til Slotssøen	198
Teglgårdsåen	Strømpeføring 4 strækninger	551
Byggestyring og uforudsete udgifter		221
I alt		2.315

Tabel 1 viser de konkrete strækninger renoveringsbehov med tilhørende økonomi.

De i budget 2024 afsatte 0,5 mio. kr. kan anvendes til at renovere den/de mest presserende renoveringsopgaver i ovenstående skema, og skal derfor fratækkes. Den nødvendig budgetforøgelse er derfor anslået 1.813 mio. kr., for forebygge risiko for akutte sammenbrud på de 3 kritiske strækninger.

Der foreslås derudover en forsættelse af midler til kommende renoveringer på 400.000 kr. årligt som vil blive prioriteret til de akutte og mest presserende anlæg og hvor der evt. er risiko for oversvømmelser pga. sammenbrud

Tidsplan for anlægsprojektet:

Arbejdet udføres i etaper over 3 år mhp. at kunne indpasses i øvrige opgaver på vandløbsområdet. Arbejdet er afhængigt af koordinering med lodsejere. Vejrforhold kan give tidsmæssig forskydning af arbejdet. Derudover foreslås midler fortsættelse af opretninger i de efterfølgende år.

Afledte driftsudgifter:

Drift af de rørlagte vandløbsstrækninger indgår allerede i driftsbudgettet.

Øversigt over forslaget's økonomi i hele 1.000 kr.

	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2027	Budget 2028	Senere
Anlægsudgifter	615	600	600	400	400
Anlægsindtægter	0	0	0	0	0
Anlæg – netto	615	600	600	400	400
Afl. driftsudgifter	0	0	0	0	0
Afl. driftsindtægter	0	0	0	0	0
Aflødt drift i alt	0	0	0	0	0

(+)= udgiftsforhøjelse/indtægtsreduktion (-)= udgiftsreduktion/indtægtsforhøjelse

Natur, Miljø og Klimaudvalget

Kategori: Udvikling

Ejendomsnummer:

Bygningsnummer:

50AØ2025-580 Udviklingsplan for kirkegårde

Anlægsprojektets baggrund og mål:

Formålet med anlægsønsket er, at forvaltningen kan indgå samarbejde med en ekstern kirkegårdsarkitekt til at udarbejde en udviklingsplan for fremtidens kirkegårde.

Nationalt sker der en ændring i befolkningens ønske til gravsteder. Der er en stigende efterspørgsel på bisættelser med kremering (urnegravsteder) og en faldende tendens til kistebegravelser. Ved sløjfning af kistegravsteder ændres kirkegårdenes udtryk, da der opstår halvtomme områder. Fortidens kirkegårdsbehov afspejler sig i indretningen, og fremover vil vi se ønsker om forholdsvis flere urnenedsættelser, ønsker om eksempelvis skovbegravelsespladser, biodiversitet, mulighed for at opholde sig på kirkegården og mindes. Kirkegårdene har et stort rekreativt potentiale, hvor der blandt andet kan skabes rum til ophold i smukke og minderige områder centralt i Hillerød.

Hillerød Kommune har ansvaret for 3 kommunale kirkegårde, Hillerød, Nyhuse og Skansekirkegården, hvor også krematoriet ligger. Skansekirkegården er en arkitektonisk perle, der skal behandles med varsomhed. Nyhuse Kirkegård er en landsbykirkegård, som er opbygget med små urnegravsteder og flere kistegravstedsarealer, som er halvtomme. Hillerød Kirkegård er en bynær kirkegård, der som Nyhuse Kirkegård har tomme kistegravstedsarealer, men også en del benyttede. Der er en del besøgende fra byen uden kirkeligt ærinde på kirkegården, som bruger den til passage, ophold og ture med hunde.

Der er brug for en plan, som fremtidssikrer kirkegårdene. En udviklingsplan er nødvendig for at skabe en ny fælles retning for de kommunale kirkegårde. For at komme frem til en udviklingsplan vil forvaltningen rådføre sig med kirkegårdsarkitekter, som har erfaring med de perspektiver, som kirkegårde kan rumme jf. ovenstående. Udviklingsplanen udarbejdes med hensyntagen til Strategi for Bynatur med særligt fokus på bytræer og hjemmehørende arter, græsarealer og bynære boligarealer, hvor bynaturen er tilgængelig. Udviklingsplanen er også med til at gøre byens rum mere mangfoldige og fleksible og dermed byde flere af kommunes borgere ind på kirkegårdene, hvilket er i tråd med Arkitekturpolitikken for Hillerød Kommune.

Forvaltningen beregner en samlet udgift på 300.000 kr. til rådgivning. Uforudsete udgifter er beregnet med lav risikoprofil. Resultatet bliver en plan for, hvordan arealerne skal indrettes på de forskellige kirkegårde, så en langsigtet plan kan imødesee begravelsestendenser, etik og samtidig åbne op for flere borgere og arealer, som derved udnyttes bedre.

Tidsplan for anlægsprojektet:

Projektet kan løses inden for et år og kan ikke faseopdeles. Projektet kan flyttes mellem årene i budgetperioden.

Afledte driftsudgifter:

Lønsum til byggestyring udgør 3 % af den samlede anlægssum fordelt pr. år (9.000 kr. i 2025)

Oversigt over forslaget økonomi i hele 1.000 kr.

	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2027	Budget 2028	Senere
Anlægsudgifter	300	0	0	0	0
Anlægsindtægter	0	0	0	0	0

Anlæg - netto	300	0	0	0	0
Afl. driftsudgifter	9	0	0	0	0
Afl. driftsindtægter	0	0	0	0	0
Afledt drift i alt	9	0	0	0	0

(+)= udgiftsforhøjelse/indtægtsreduktion (-)= udgiftsreduktion/indtægtsforhøjelse

Finansieringsforslag

Aktivitetssområde 21: Natur, Miljø og Klima Natur, Miljø og Klimaudvalget

Aktivitetssområde: 21 Natur, Miljø og Klima

21FF2025-003 Serviceniveauet nedsættes yderligere på drift af busketter, græs og affald.

Beskrivelse af forslaget

Udvalget har ønsket et forslag om reduktion af kontoen som anvendes til de ordinære grønne driftsaktiviteter i parker, mindre grønne områder, naturområder og rastepladser mv. Det drejer sig om eksempelvis græsklipning, vedligehold af beplantning, renhold og pleje af vejtræer mv.

Der er foreslået en reduktion på 263.000 kr. Ud af de ordinære driftsopgaver på 2.700.000 kr.

De foreslåede besparelse vil være at en kraftig reduktion i omfanget af driftsaktiviteter. Reduktionen vil primært ske ved at flytte arealer fra høj til en lavere grad af vedligehold. f.eks. fra busket til krat eller kort græs til langt græs.

Derudover vil en flytning af 100.000 kvm græs fra kategorien græsflade (7-8 årlige klipninger) til kategorien fælledgræs (3 årlige klipninger) kan bidrage med en reduktion af udgifterne på 120.000 kr. Der restende beløb kan findes ved regulering af flere mindre poster.

De foreslåede tiltag vil opleves, som en reduceret service og generelt give de kommunale grønne områder et mere uplejet udtryk. En reduktion af græsplejen vil også forringe borgernes mulighed for at bruge arealerne rekreativt f.eks. til boldspil eller arrangementer.

Områdets budget: 3,512 mio. kr.

Oversigt over forslagets økonomi i hele 1.000 kr.

	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2027	Budget 2028
Driftsudgifter	-263	-263	-263	-263
Driftsindtægter				
Drift – netto	-263	-263	-263	-263

(+)= udgiftsforhøjelse/indtægtsreduktion (-)= udgiftsreduktion/indtægtsforhøjelse

Natur, Miljø og klimaudvalget

Aktivitetssområde: 21 Natur, Miljø og klima

21FF2025-004 Døgnmiljøvagt

Beskrivelse af forslaget

I budget 2022 blev der afsat midler til en døgnmiljøvagtordning til akutte tilsyn ifm. henvendelser om miljøforhold.

Kommunen har indgået kontrakt med Dansk Miljørådgivning (DMR), som i forvejen samarbejder med beredskabet. Borgere og virksomheder selv kan rekvirere miljøvagten døgnet rundt. Rapporter fra miljøvagten sendes til forvaltningen efterfølgende hverdag mhp. videre opfølgning.

Imidlertid har færre benyttet sig af ordningen end forventet.

Midler til døgnmiljøvagten er i 2023 og 2024 delvist anvendt på opgaver med store miljøtilladelser, hvor der aktuelt arbejdes med miljøvurderinger af lokalplaner i Favrholm samt udvidelser af vand- og spildevandsforsyningen.

Områdets budget: 514 t. kr.

Oversigt over forslagets økonomi i hele 1.000 kr.

	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2027	Budget 2028
Driftsudgifter	-50	-50	-50	-50
Driftsindtægter				
Drift – netto	-50	-50	-50	-50

(+)= udgiftsforhøjelse/indtægtsreduktion (-)= udgiftsreduktion/indtægtsforhøjelse

Aktivitetsområde 23: Kirkegårde Natur, Miljø og Klimaudvalget

Aktivitetsområde: 23 Kirkegårde

23FF2025-001 Pleje af kommunale hække og planter

Beskrivelse af forslaget

Ved en besparelse på 43.000 kroner på gødning vil al gødning af planter og hække på kirkegårdene stoppe, hvilket vil give flere døde planter. Det vil gøre, at der er flere hække som vil fremstå "hullede", da erstatnings hækplanter giver et uens udtryk.

Hvis hækplanterne går ud på gravsteder, bliver det en øget udgift på indkøb af planter på taksten til borgerne.

Områdets budget: 803.000 kr.

Oversigt over forslagets økonomi i hele 1.000 kr.

	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2027	Budget 2028
Driftsudgifter	-43	-43	-43	-43
Driftsindtægter				
Drift - netto	-43	-43	-43	-43

(+)= udgiftsforhøjelse/indtægtsreduktion (-)= udgiftsreduktion/indtægtsforhøjelse